

de) betingelse for at give tavshedspålæg af hensyn til tredjemand. Et tavshedspålæg må således anses for en mindre indgribende foranstaltning end helt at undtage oplysninger fra forsvarerens adgang til aktindsigt.

3.3.2.3. Det fremgår af den nuværende formulering af § 745, stk. 4, at begrænsning i forsvarerens adgang til aktindsigt mv. kun kan ske, hvis det "undtagelsesvis" er påkrævet. Hertil kommer, at det i forarbejderne til bestemmelsen er præciseret, at der bør udvises betydning tilbageholdenhed i anvendelsen af bestemmelsen, jf. ovenfor pkt. 3.1.1.4. Som følge heraf, anvendes muligheden for helt at undtage materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt i praksis kun i helt særlige tilfælde, hvor der foreligger ekstraordinære omstændigheder. Tavshedspålæg anvendes dog i praksis i noget videre omfang.

Denne snævre adgang til at begrænse forsvarerens adgang til aktindsigt mv. har været drøftet i arbejdsgruppen. Det er her særligt blevet fremhævet, at der i praksis er et behov for at udvide adgangen til at undtage oplysninger fra forsvarerens adgang til aktindsigt for at sikre, at politiets muligheder for bekæmpe bl.a. rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet ikke indskrænkes mere, end hensynet til sigtedes eller tiltaltes retssikkerhed tilsiger.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at adgangen til at *undtage materiale* fra forsvarerens adgang til aktindsigt (forslaget til § 745 b) udvides i forhold til gældende ret således, at materiale undtages fra forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis det er *påkrævet* (og ikke kun "undtagelsesvis påkrævet") af hensyn til eksempelvis fremmede magter. Det er således ikke tilstrækkeligt, at der er et hensyn at varetage til eksempelvis fremmede magter. Der skal – for at materialet kan undtages forsvarerens adgang til aktindsigt – være tale om, at undtagelsen er påkrævet for at varetage det pågældende hensyn. Der skal i den forbindelse foretages en afvejning af på den ene side eksempelvis hensynet til fremmede magter og på den anden side betydningen af materialet for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes forsvar. Som det fremgår nedenfor af pkt. 3.4. har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol tillagt det stor vægt i forbindelse med Domstolens praksis vedrørende artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til en retfærdig rettergang, at oplysninger kun undtages forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis det er strengt nødvendigt ("strictly necessary").

Med udtrykket "påkrævet" angives, at de pågældende hensyn skal være af meget væsentlig betydning, således at hensynet til forsvarerens interesse i at

få adgang til de pågældende oplysninger findes at burde vige.

Hensynet til at varetage sigtedes eller tiltaltes forsvar indgår som nævnt i afvejningen af, om materialet kan undtages fra forsvarerens adgang til aktindsigt, jf. også den foreslåede bestemmelse i § 745 b, stk. 2. Vil undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt medføre *væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes forsvar*, kan der således aldrig ske undtagelse af materialet. Dette gælder uanset, om det hensyn, der begrunder politiets anmodning, måtte være af meget væsentlig betydning. I disse tilfælde må politiet således enten lade forsvareren få det pågældende materiale – eventuelt med tavshedspålæg – eller fratage sigtelsen/tiltalen.

Det foreslås tilsvarende, at anvendelsesområdet for at *meddele forsvareren pålæg* udvides i forhold til den gældende regel i § 745, stk. 4, således, at politiet kan give forsvareren pålæg, hvis det er "*nødvendigt*" af hensyn til eksempelvis tredjemand, jf. forslaget til § 745 a. Der stilles efter forslaget ikke krav om, at der foreligger hensyn, som gør det påkrævet med et tavshedspålæg – begrænsningen skal blot være nødvendig. Dette har sammenhæng med, at et tavshedspålæg må anses for en mindre indgribende foranstaltning end en undtagelse af materiale fra forsvarerens adgang til aktindsigt (hvor det foreslåede kriterium er "påkrævet"). Det følger af det almindelige proportionalitetsprincip, at politiet ved vurdering af, hvilken form for begrænsning der skal gøres i forhold til forsvarerens adgang til aktindsigt, skal anvende den mindst indgribende foranstaltning. Det må imidlertid antages, at et pålæg kun sjældent vil være tilstrækkeligt til at sikre varetagelsen af et hensyn til fremmede magter eller statens sikkerhed.

Et pålæg efter § 745 a kan være generelt og således omfatte alle oplysninger om sagen, herunder at der verserer en sag. Det svarer til pålæg efter § 748, stk. 6, hvorefter retten ifølge retspraksis kan pålægge forsvareren ikke at underrette sin klient om, at der har været afholdt et retsmøde.

Det følger tillige af proportionalitetsprincippet, at et pålæg efter den foreslåede § 745 a skal begrænses mest muligt for så vidt angår de oplysninger, der omfattes af pålægget. Et generelt pålæg til forsvareren om ikke at videregive nogen oplysninger vedrørende sagen kan kun meddeles, hvor det på baggrund af en vurdering af sagens konkrete omstændigheder skønnes at være den eneste måde, hvorpå det pågældende hensyn kan varetages. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvor en person, der er mistænkt for særdeles alvorlig kriminalitet, fortsat er på fri fod trods langvarig eftersøgning